

Szemelvények az IT3 Körkép blogból

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KÖMLÓDI FERENC

technodr@t-online.hu

A Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács (NHIT) Információs Társadalom Technológiai Távlatai (IT3) műhelyének keretében 2005 és 2008 között kéthavonta nyomtatott formában megjelent IT3 Körkép rendeltetése egyrészt az IKT területén végbemenő fontos változásokról tudósító, on-line és off-line világsajtóban napvilágot látott szakmai hírek összegyűjtése és kommentálása, másrészt egy-egy előremutató jelenség, illetve trend rövid tanulmány formájában történő bemutatása volt. A kor szellemére és a web 2.0 világára reagálva, a Körkép élete 2009 januárjától új, modernebb formában, blogként folytatódik (<http://korkepblog.blogspot.com>). Az alábbi híreket e blogból válogattuk.

2009. március 14.

Töltsd le, telepítsd és vezess – szoftver a jövő autójában

Az infokommunikációs technológiák egyre inkább jelen vannak az autóiparban, a jövő intelligens közlekedése elképzelhetetlen nélkülük.

A számítógépek, mobiltelefonok és egyéb elektronikus készülékek rendszeresen töltenek le szoftverfrissítéseket az elavulás kordában tartása érdekében. Nem ez a szokás az autóknál. Azonban ez lehet, hogy megváltozik az autók számára európai kutatók által kialakított szoftverarchitektúrájának köszönhetően, amelynek segítségével a járműveket összhangban lehet tartani a legújabb technológiával.

Ez az architektúra, amelyet egy kutatóintézetekből, szoftvercégekből, autógyártókból és alkatrészellátókból álló konzorcium fejlesztett ki két és fél év alatt, alapvető alkotó elemét képezi egy olyan „intelligens” autónak, amely önállóan képes átkonfigurálni és aktualizálni magát, valamint képes más készülékekkel kommunikálni, mint például a vezető mobiltelefonja vagy PDA-ja. „Az architektúra az alapja egy adaptív fedélzeti operációs rendszernek, csak sokkal ellenállóbbnak kell lennie, mint az, ami a PC-inkben van” – mondja Martin Sanfridson a svéd Volvo Technology kutatója, aki egyben annak az EU által finanszírozott DySCAS-projektnek a koordinátora is, amelyik az említett architektúrát kifejlesztette.

Köztes szoftverrel, azaz olyan szoftverre alapuló megoldások használatával, amely különböző rendszerek

együttműködését teszi lehetővé, a DySCAS-architektúra biztosítja, hogy az autó fedélzeti navigációs rendszerre automatikusan hozzáférhessen a vezető PDA-jában lévő címekhez, megtakarítva ezzel azt, hogy kézzel kelljen megadni ezeket, vagy közvetlenül zenét tud lejátszani a mobiltelefonról. Fontosabb ennél, hogy lényegesen egyszerűbbé teszi az új funkciók és komponensek telepítését, illetve a meglévők aktualizálását. „A sok évig fejlesztett autókat arra tervezik, hogy akár egy évtizedig is az utakon legyenek. Ezalatt a technológia sokat változhat, azonban jelenleg nincs hatékony megoldás arra, hogy ezekben a járművekben a szoftvert aktualizálni lehessen” – magyarázza Sanfridson.

Egy nyilvánvaló példa erre a technológiai lemaradásra a fedélzeti szórakoztatás. Az autógyártók tíz évvel ezelőtt még mindig kazettás magnókat szereltek be a járművekbe, bár akkorra már a CD-k domináltak, és ma még mindig CD-lejátszókat tesznek az autókba, pedig az MP3 uralja a piacot. Egy gyorsan változó és egyre inkább hálózati környezetben a jármű belső szórakoztató rendszereit a jövőben valószínűleg gyakran kell frissíteni, hogy az új adatformátumokkal lépést lehessen tartani.

Forrás: <http://cordis.europa.eu>

IT3-komment: Akik rendszeresen nézik a Forma-1 versenyeit, bizonyára emlékeznek, hogyan vesztette el Lewis Hamilton a 2007-es évad utolsó futamán a világbajnoki címet. Senki sem értette, hogy az egyik kanyar után miért áll meg, amikor mehetne, és azt sem, hogy rövidesen miért indul el újra. Azt történt közben, hogy a verseny hevében rossz gombokat nyomott meg és erre leállt az autójában a sebességváltásért felelős szoftver. Később kiderült, hogy pusztán néhány másodpercbe került, amíg a csapat szerveréről automatikusan letöltődött a megfelelő sebességváltó program és újraindult. Ami persze műszaki szempontból rendkívül gyors és sikeres, az a versenyen még édeskevés és kudarc: egy világbajnokság múltott rajta.

Nem újdonság, hogy a Forma-1 egyfajta kísérleti te-repe a jövő autójának, és ez nemcsak a motorra, ha-nem a jármű szoftverrendszerére és annak menedzs-mentjére is igaz. Az automatikus – akár menet közbeni – frissítése a szoftvereknek a Forma-1-ben már meg-szokott, de az lehet a mindennapi közlekedésben is – feltéve, ha kapcsolódó biztonsági problémákat is kezel-ni tudják.

2009. április 3.

IKT-val az energia hatékonyságért az EU-ban

A „zöld” szempontok egyre fontosabb szerephez jutnak a jövő infokommunikációs világában.

Az Európai Bizottság felszólította a tagállamokat a-ra, hogy az információs és kommunikációs technológiá-kat az energiahatékonyság javítására, a regionális küz-delemben a klímaváltozás ellen és a gazdasági javulás érdekében használják. Emellett a Bizottság konkrét intézkedéseket is be fog vezetni, hogy ösztönözze az IKT használatát a káros anyagok kibocsátásának csökken-tése érdekében – áll a nyilatkozatban. Ennek részeként azt tervezik, hogy az IKT szektort felszólítják: tűzze ki magának célul a nagyobb energiahatékonyságot. E cé-lokhoz a Bizottság együtt fog működni az IKT szektor-al, hogy közös megközelítéseket találjanak energia-felhasználások méréséhez és az adatokat összehasonlí-tó folyamathoz.

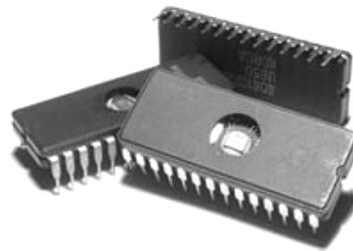
A bizottsági állásfoglalás Viviane Reding információs társadalom és médiaügyekért felelős európai biztos be-szédét tükrözi: „Úgy gondoljuk, hogy az IKT az az esz-köz, amelyet az energiaválság megoldásához használ-nunk kell” – mondta Reding. – „Ezzel érhető el a gyors növekedés a hálózatos gazdaságon kívül.” Az IKT se-gíthet az üzleti életnek, hogy monitorozza és kezelje az energiafelhasználást és az okos mérőeszközökkel se-gíthet a felhasználónak abban, hogy jobban kontrollál-ni saját energiafelhasználását. „Mecélozva az ener-giahatékony és alacsony széndioxid-kibocsátású növe-kekedést, segíteni fog Európának szembenézni a legna-gyobb kihívásokkal: a klímaváltozással, az energiabiz-tonssággal és a gazdasági válsággal. Az IKT szektornak hatalmas felhalmozott potenciálja van arra, hogy az egész gazdaság energia-megtakarításában részt ve-gyen.”

Ennek az erőfeszítésnek a részeként, a Bizottság fel-szólítja az érintetteket, hogy építsenek ki partneri kap-csolatokat az IKT szektor és más, nagyobb energiafel-használó szektorok között, beleértve az építőipart és a szállításokat. Ezek az energiafelhasználást állítják be IKT eszközökkel fűtésnél, ventilációnál, megvilágításnál.

Reding szavai szerint a következő uniós távközlési sza-bályozás szintén segíthet Európát „zöldebbé” tenni.

Forrás: <http://news.zdnet.co.uk>

IT3-komment: Az infokommunikációs technológiák segíthetnek az energiakrízis megoldásában azzal, hogy kiépíthetővé válik az energiafelhasználás távolról is ve-zérelhető és olcsó kontrollja. A növekvő ICT szektor energiafogyasztását is vissza kell fogni, ha Európát való-ban zöldnek szeretnék látni. A szektor-szabályozás azért is fontos, hogy a kezdeményezés hiteles legyen más szektorok (pl. közlekedés vagy építőipar) számára is.

2009. április 28.

Nano mintázat

MIT-kutatók kidolgoztak egy új módszert, amely a chipgyártás mellett számos más területre is (nano-elektronika, nano-biológiai rendszerek létrehozása stb.) komoly kihatással lehet.

Az MIT kutatói egy olyan új eljárást találtak, amellyel különlegesen vékony vonalakkból álló mikrochip mintá-kat lehet létrehozni. Az eljárás egy olyan anyag hasz-nálatán alapul, amely bizonyos hullámhosszúságú fény hatására átlátszóvá vagy homályossá válik. Ilyen anya-gokkal régóta kísérleteznek, azonban a kutatóknak most sikerült egy olyan eljárást találniuk, amely a gyakorlat-ban is jól használható eredményt nyújt. Ha a mintáza-tok létrehozása fény segítségével történik, a legtöbb mai módszer esetében a mintázat vonalainak szélessé-ge nem lehet kisebb, mint az alkalmazott fény hullám-hossza. Az új eljárás segítségével lehetőség nyílik en-nek a korlátnak az átlépésére.

A megoldás lényege összetett interferencia-mintá-zatok alkalmazása, amelynek eredményeként a külön-böző hullámhosszúságú fénysugarak erősítik, vagy ki-oltják egymást. A kutatók által abszorpció-modulációnak nevezett eljárás lehetővé teszi a használt fény hullám-hosszánál tízszer kisebb vonalak létrehozását. A meg-oldás fontos részét képezi egy olyan fényérzékeny anyag, amely a fényvel való első érintkezést követően már nem változtatja meg tulajdonságát, azaz áttetsző vagy átlát-szatlan marad. A kidolgozott eljárásnak nagy hatása le-het a mikrochip gyártásra és olyan egyéb nano-mintá-zatokat használó területekre, mint például a nano-foto-nika, nano-fluidika, nano-elektronika és a nano-biológiai rendszerek.

Az eljárás üzleti hasznosítására egy spin-off céget hoztak létre. A széles körű ipari alkalmazás öt éven be-lül megtörténhet.

Forrás: web.mit.edu

IT3-komment: A nano méretű integrált áramkörök létrehozásának gyakorlati technológiai mostanában kezdenek kialakulni. Széleskörű elterjedésükhöz azonban még legalább 5-10 év szükséges.

2009. május 1.

Még több Twitter!

Hogyan lehet bővíteni a Twitterben rejlő lehetőségek körét?

A zavarodottság sokak első reakciója a Twitterrel szemben. Miért akarnának rövid üzeneteket olvasni arról, hogy mit reggelizik valaki? A kérdés ésszerű. A Twitter szabadjára engedte 14 millió felhasználójának naplóírói fantáziáját. Annak a 14 milliónak, akik márciusban 99 millió alkalommal keresték fel a honlapot csak azért, hogy mobiltelefonról, számítógépről küldött posztokat olvassanak.

Darabokra bontva, a 140 karakteres üzenetek – az úgynevezett „tweet”-ek – jelentős része semmitmondónak, értelmetlennek tűnik. Viszont, ha összességükben nézzük, az üzenetáramlat a Twittert meglepően hasznos problémamegoldó eszközzé teszi, digitális hangulatokba enged betekinteni. A földkerekség kollektív elméjében turkálva, legváltozatosabb szakterületek kutatói vélik úgy, hogy véve a fáradságot és elég mélyre ásva a világias kommentárokból, a valósidejű beszélgetések korai jelzéseket adnak közhangulatokról, mi több, e jelzéseket használva, alakíthatják is azokat.

Az olyan cégek, mint például a Starbucks, a Whole Foods és a Dell megtudják, mit gondolnak a fogyasztók egy-egy terméket használva, majd marketingjüket ennek megfelelően alakíthatják, alkalmazkodhatnak hozzájuk. Moldáviában tüntetők híveket toboroztak a Twitteren keresztül: tweetjeiket böngészve, a kívülállók komoly segítséget kaptak ahhoz, hogy megértsék, mi történik az alig ismert kis országban.

Hamarosan a gépek ugyanúgy twitterezhetnek, mint az emberek. Corey Menscher, a New York Egyetem PhD hallgatója fejlesztett egy Kickbee nevű rendszert, ami nem más, mint rezgésérzékelőkkel felszerelt rugalmas szalag. A szalagot Menscher terhes felesége hordja, s minden egyes alkalommal, amikor a születendő gyerek

rúg egyet az anya hasában, figyelmezteti a Twittert: „megkocogtattam Anyu hasát pénteken, január másodikán, reggel 8.52-kor!” Menscher fontolgatja a termék eladását. A szenzorokkal összekapcsolt Twitter egyesek szerint arra is jó, hogy figyelmeztető jelzéseket küldjön az otthoni biztonsági rendszernek, értesítse a kezelőorvost, ha a beteg vércukorszintje vagy szívverése túl magas. Összességében, az ilyen jellegű valósidejű adatfolyamok segíthetnek az orvosi kutatásoknak. Orvosok már élnek is a Twitter nyújtotta lehetőségekkel: segélyhívásnál használják, kezelési módokra vonatkozó információkat osztanak meg rajta keresztül.

„A Twitter feje tetejére állítja a csoport fogalmát” – jelentette ki Paul Saffo, Szilícium-völgyi futurológus. – „Ahelyett, hogy létrehoznánk az általunk óhajtott csoportot, elküldjük az üzenetet és a csoport magától összeáll.” Viszont ahhoz, hogy tényleg fontos kutatási segédeszköz legyen, nagyobb felhasználói körre lenne szükség. Ha a Twitter képes lenne az emberi gondolkodás reprezentatívabb részének összegyűjtésére, lehetővé tenné, hogy felsőoktatásban dolgozók, tudósok például jobban nyomon kövessék járványok terjedését.

Forrás: www.nytimes.com

IT3-komment: A web 2.0-ás megoldások közül kétségtelenül a Twitter az egyik legsikeresebb. Az üzenetek rövidegének, a kommunikáció gyorsaságának köszönhetően több fontos eseményről e médium segítségével jutottak el a nyilvánosságig az első hírek. A gyakorlatilag kimeríthetetlen szociális, gazdasági, kutatási és egyéb potenciált egyre több fejlesztő és üzleti partner igyekszik kiaknázni.

2009. május 13.

A krómozott böngészők jobban fénylenek

Milyen lehetőségek rejlenek a Google új böngészőjében?

A Google arra tervezte a Chrome nevű böngészőjét, hogy elmossa a határvonalat az online és az asztali szoftverek között. Közvetlenül a böngésző utolsó béta-verziójának kibocsátása után a cég egy olyan projektet is elindított, amely a Chrome jövőbeni képességeit hivatott bemutatni. A Chrome-kísérleteknek nevezett projekt olyan alkalmazásokat sorakoztat fel, amelyek egyszerre több lapon keresztül jelentősen leterhelik a számítógépet. Sok ilyen demónál más böngészők lefagynának –

állítják a kísérleteket végző fejlesztők. Azonban míg egyes fejlesztők azt mondják, hogy a projekt által bemutatott technikák új lehetőségeket tárnak fel komplex web-szoftverek készítésében, mások azon aggódnak, hogy nehézségekbe ütközhet a szükséges képességek szabványosítása. Ők azt mondják, hogy a böngésző biztonságának sokkal magasabb prioritást kell kapnia.

A Chrome egyik ilyen „kísérleti alkalmazása” a Twitch, amelyet Casey Rea, Los Angeles-i fejlesztő tervezett. A Twitch egy apró böngésző ablakot nyújt a felhasználónak, amely egy golyót tartalmaz, amelyet az egyik oldalról át kell gurítani a másikon lévő célba. Amint célba érkezett, egy új ablak jelenik meg, amelyben egy újabb golyó van és másfajta akadályok. A Twitch a Chrome azon képességét használja ki, hogy minden ablak vagy „fül” a számítógép egy külön processzeként indulhat el, azaz a sok ablak úgy működik, mintha külön alkalmazások lennének. Enélkül – Reas szerint – a Twitch elkezdene lassulni, ahogy a felhasználó előrehalad a játékban. Ahogy egyre több ablak nyílik meg, mindegyik minijáték a számítógép processzoráért versenyezne és a játék szép lassan leállna.

Egy másik, BallDroppings (golyóesés) nevű kísérleti alkalmazást Josh Nimoy programozó és képzőművész készített. Ennél a felhasználónak vonalak behúzásával fehér golyókat kell megakadályoznia, hogy továbbessenek a fekete háttérben. Amikor egy golyó megpattan egy vonalon, megkondul egy harang; ahogy egyre több golyó esik lefelé, a felhasználó újabb és újabb vonalakat húzhat be, ilyen módon egy zsúfolt teret hoz létre, amely egyszerre látvány és hangzás. Ezek a kísérleti alkalmazások azt mutatják be, hogy mi mindent tud csinálni egy felturbózott böngésző a JavaScript-tel és a HTML-lal, a weboldalak alapvető építőelemeivel anélkül, hogy Flash-t kellene használni, amelyet eddig általában az ilyen effektusokra alkalmaztak.

Forrás: <http://www.technologyreview.com>

IT3-komment: A kaland és a rend örök perpatvaráról szólnak ezek a játékok is. A böngészők nehezen kialakult, szabványosított működését a Microsoft régóta próbálta olyan megoldásokkal kikezdeni, amelyet más gyártók böngészői nem tudtak kezelni. Most paradox, bár törvényszerű módon a Microsoft legnagyobb versenytársa, a Google tereli magát abba a helyzetbe, hogy az új lehetőségek érdekében nem szabványos és nem is könnyen szabványosítható megoldásokkal operál. A Google a „web, mint platform” koncepció leghíresebb szószólója, ahol a felhasználói felületet a böngészők szabványos felülete adja. De természetesen jól látja, hogy a böngészők mai formájukban nem tudnak olyan felhasználói élményt nyújtani, mint amire más, kevésbé szabványos megoldások már ma képesek. A kereskedelmi érdekeik számukra is azt diktálják, hogy a fejlődés újabb kalandjai a saját rendjükkel összhangban történjenek meg. Nevén nevezve a dolgot: a böngészőből egy olyan szabványos működtető környezetet (operációs rendszert) kell csinálni, amely versenyezni képes a Windows-zal és a Linux-szal.

Hírek

Remarketing és újrahasznosítás

Új szereplők a hazai informatikai piacon

Ma hozzávetőleg 600-700 ezer feleslegessé vált szoftver van Magyarországon, amely más cégeknél és intézményeknél még felhasználható lenne. Ezek a szoftverlicenckek komoly értéket képviselnek és adásvételük legális. A használt autók vagy hardverek esetében megszokott modell alapján ezen túl a használaton kívüli szoftver is értékesíthető hazánkban. A német **Preo** cégcsoport magyarországi megjelenésével új szolgáltatás született: a szoftver remarketing. A használt, jogtiszt szoftver-kereskedelemre specializálódott társaság első leányvállalatát Budapesten alapította, Preo Hungary Kft. néven. Júniustól a hazai cégeknek is lehetőségük nyílik arra, hogy bevételt hozó módon szabaduljanak meg feleslegessé váló szoftvereiktől. Azok a vállalkozások pedig, amelyek költség-takarékosan, de legálisan kívánják beszerezni programjaikat, már ezt is megtehetik.

A Preo cégcsoport független a gyártóktól, ezért objektív tanácsot ad a licenck kiválasztásánál, a túlköltségek kiküszöbölésénél és a szoftverállomány optimalizálásánál. A cég garantálja az átláthatóságot, az úgynevezett transzparens joglánc elvét: az eladó fél bármikor be tudja mutatni a korábban megvásárolt licenc „történetét”, míg az új tulajdonos átlátható és hiteles módon tudja igazolni, hogy miként jutott el hozzá a licenc, az eredeti forgalmazótól az előző tulajdonos(ok)on át.

A Preo anyavállalata tavaly több mint 100 ezer szoftverlicenccel forgalmazott – 2009-ben a magyar cég legalább 20 ezer darab beszerzését, illetve értékesítését tervezi. A cég által legkeresettebb licenck az Adobe, a Citrix, a Microsoft, a Novell és a SAP termékek. Elsődleges célcsoportjukba a közepes és a nagy cégek tartoznak; a kisvállalkozások és a magánfelhasználók számára 2010-től tervezik a szolgáltatást elindítani.

A használt informatikai eszközök újrahasznosításában, valamint a régi hardverekből a lehető legnagyobb tökeviszáramlás biztosításában az ugyancsak németországi hátterű és az aktív környezetvédelmet zászlajára tűző **ergoTrade** úttörőnek számít Magyarországon. A Preo stratégiai partnereként is működő cég megvásárolja a gépeket, vagy átvállalja azok viszonteladását, minden ezzel járó szükséges szolgáltatást; a szállítást, az auditálást, az adatok szakszerű törlését és eltávolítását, adományozást, vagy dolgozói értékesítést is. Jelentős IT-költségmegtakarítást érhet el egy vállalkozás, ha az IT géppark cserék a teljes birtoklási költség (TCO) jegyében zajlanak és igénybeveszik az ergoTrade integrált szolgáltatásait, hiszen egy erre szakosodott cég hatékonyabban és olcsóbban tudja elvégezni ezeket a szolgáltatásokat, mint a vállalatok saját maguk.